

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16247/2023
25.09.2025. године
Београд

Врховни суд у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љубиша Ваљаревић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Маја Докмановић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5869/20 од 19.01.2023. године, на седници одржаној 25.09.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 5869/20 од 19.01.2023. године у ставовима првом, трећем и четвртом изреке и предмет враћа у овом делу другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 5391/19 од 14.07.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име дуга исплати износ од 5.000,00 евра у динарској противвредности, са законском затезном каматом од 31.08.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да на име трошкова парничног поступка исплати туженом износ од 96.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5869/20 од 19.01.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 500,00 евра са законском затезном каматом од 02.06.2017. године до исплате, све у динарској противвредности. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 86.503,12 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и прекорачења тужбеног захтева учињеног у поступку пред другостепеним судом.

Врховни суд је испитао побијану пресуду сагласно одредби члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 10/23) и нашао да је ревизија дозвољена и да је основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, између „Raiffeisen Leasing“ као даваоца лизинга и туженог као корисника лизинга закључен је 28.03.2016. године уговор о финансијском лизингу, а 30.03.2016. године и анекс уговора о лизингу, који је за предмет имао путничко возило марке „Citroen C-Elysee Confort“, уз накнаду од 10.300,00 евра, са учешћем од 20% корисника лизинга. Августа 2016. године, тужени је уступио тужиоцу предметно возило, уз договор да му тужилац исплати за возило купопродајну цену од 6.000,00 евра, од чега 5.000,00 евра одмах, а преосталих 1.000,00 евра до краја те године, пошто тужени исплати све лизинг рате за предметно возило и пренесе на тужиоца право својине на возилу. Након исплате износа од 5.000,00 евра (на име дела купопродајне цене) тужилац је преузео возило од туженог, са саобраћајном дозволом и кључевима. Дана 24.02.2017. године догодила се саобраћајна незгода у којој је предметно возило, којим је управљао тужилац, претрпело тоталну штету. Тужени је 22.03.2017. године измирио све обавезе доспеле према даваоцу лизинга. Додатно, по доплати даваоцу лизинга износа од 700,00 евра тужени, чиме су завршене његове обавезе према даваоцу лизинга, тужени је преузео хаварисано возило. Након тога, тужени је продао предметно возило у хаварисаном стању на ауто отпаду и задржао тако добијен износ. У покушају да разреши међусобне имовинске односе парничне странке су 30.03.2017. године закључиле споразум о регулисању међусобних односа, којим су уговориле да тужени на име дуга тужиоцу врати износ од 6.700,00 евра тако што ће се на име туженог закључити уговор о лизингу или уговор о кредиту за куповину другог возила, према избору тужиоца, који ће платити учешће у износу од 20%, док ће све остале рате до дугованог износа од 6.700,00 евра плаћати тужени (уз обавезу туженог да по исплати укупне цене по уговору пренесе на тужиоца право власништва над возилом) или тако што ће се на име тужиоца закључити уговор о лизингу или уговор о кредиту, с тим да тужени плаћа месечне рате до месечног износа од 150,00 евра до укупно дугованог износа од 6.700,00 евра. Овај споразум није извршен.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио у целости тужбени захтев прецизиран поднеском тужиоца од 13.06.2018. године на износ од 5.000,00 евра, с позивом на одредбе чланова 12., 17., 262. став 1., 454., 456., 460. и 467. Закона о облигационим односима. Према ставу тог суда, иако је тужилац на основу уговора о продаји туђе ствари (возила) из августа 2016. године који је извршен у претежном делу постао власник предметног возила не припада му правна заштита по члану 456. Закона о облигационим односима јер је у часу предаје возила ризик оштећења ствари прешао на њега као купца, с обзиром да је према утврђеном чињеничном стању сам скривио штету на возилу. Тужиоцу не припада правна заштита ни по члану 460. Закона о облигационим односима јер у моменту закључења уговора о

продаји возила није био савестан купац, с обзиром на то да је знао да је у питању туђа ствар, односно да је возило у власништву лизинг куће, а не туженог. Код изнетих разлога, а крећући се у границама постављеног тужбеног захтева, првостепени суд није посебно ценио евентуалну корист коју је тужени у овом случају стекао продајом возила у хаварисаном стању на ауто отпаду.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд на утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право. Како је према утврђеном чињеничном стању тужилац као купац туђег возила био у доцњи према туженом као продавцу са испуњењем обавезе исплате преосталог дела уговорене купопродајне цене (износ од 1.000 евра) чија исплата је између странака био уговорена за крај 2016. године, након чега је дошло до саобраћајне незгоде у којој је возило тотално оштећено, а тужени је хаварисано возило које је претходно продао тужиоцу, након хаварије и предаје кључеве возила и саобраћајне дозволе од стране тужиоца, продао на ауто отпаду за износ од 1.500 евра, задржавши га за себе, то по оцени другостепеног суда тужиоцу припада право на корист коју је тужени остварио продајом хаварисаног возила (1.500,00 евра) умањено за дуговани износ на име купопродајне цене (1000,00 евра) што чини износ од 500 евра. Стога је за тај износ преиначио првостепену пресуду и досудио га тужиоцу, са припадајућом каматом од 02.06.2017. године као дана подношења тужбе, односно дана када је тужилац позвао туженог да изврши исплату с позивом на члан 262. Закона о облигационим односима, а у преосталом делу потврдио првостепену пресуду (за износ од 4.500,00 евра).

По оцени Врховног суда основано се ревизијом туженог указује да је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права као последице, између осталог, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. При томе је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у делу тужбеног захтева за износ од 500,00 евра, са позивом на члан 394. тачка 4. ЗПП која одредба се примењује када другостепени суд сматра да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да првостепени суд није правилно применио материјално право. Означена одредба, по становишту ревизијског суда, у овом случају није примењива јер је побијана другостепена пресуда заснована на измењеном чињеничном стању, на шта се посредно указује ревизијом, у односу на оно које је утврђено првостепеном пресудом.

Према члану 460. Закона о облигационим односима (ЗОО) продаја туђе ствари обавезује уговараче, али купац који није знао или није могао знати да је ствар туђа, може ако се услед тога не може да оствари циљ уговора, раскинути уговор и тражити накнаду штете.

Тужбеним захтевом (прецизираним поднеском од 13.06.2018. године) тужилац потражује од туженог повраћај износа од 5.000,00 евра који му је исплатио на име дела купопродајне цене за предметно возило (од укупно уговорене на износ од 6.000,00 евра) пошто је тужени, након хаварије возила (коју је тужилац скривио) преузео возило и саобраћајну дозволу, продао то возило на ауто отпаду задржавши тако добијени износ за себе. Тиме је тужилац одустао од првобитно постављеног тужбеног захтев који је гласио на износ од 6.700,00 евра на име извршења споразума о регулисању међусобних односа од 30.03.2017. године.

Суд није везан правним основом тужбеног захтева. Уговор о продаји туђе ствари обавезује уговараче, али је за остварење права на раскид уговора и право на накнаду штете битна савесност купца такве ствари. У конкретном случају, без обзира на правни основ по коме тужилац потражује од туженог утужени износ од 5.000,00 евра по основу члана 460. ЗОО (продаја туђе ствари) или по основу члана 210. ЗОО тужиоцу би као власнику возила, припадало право на износ који је добијен продајом остатака хаварисаног возила на ауто отпаду од стране туженог, без обзира што је скривио штету на возилу након што му га је тужени предао у државину (прелазак ризика оштећења из члана 456. ЗОО), а који износ је тужени задржао за себе, по одбитку евентуалних издатака које је тужени имао за хаварисано возило као што су трошкови лежарине и др. (на шта се указује ревизијом), односно по одбитку износа који је тужилац остао дужан туженом приликом закључења усменог уговора о купопродаји (износ од 1000,00 евра). Све ово захтевало је и несумњиво разјашњење за колики износ је тужени продао хаварисано возило на ауто отпаду: да ли за износ од 1000,00 евра како то утврђује првостепени суд поклањајући веру исказу туженог у том делу или за износ од 1.500,00 евра како то утврђује другостепени суд, без отварања расправе, на основу које чињенице потом изводи закључак да тужени има обавезу да тужиоцу исплати тај износ, умањено за дуговани износ на име купопродајне цене (1.000,00 евра), што чини износ од 500,00 евра у динарској противвредности, са припадајућом каматом.

У таквој ситуацији, другостепени суд је имао обавезу, што није учинио, да поновним извођењем доказа који су изведени пред првостепеним судом и њиховом оценом несумњиво разјасни за колики износ је тужени продао хаварисано возило на ауто отпаду јер од тога зависи и оцена основаности тужбеног захтева у преосталом делу (износ од 500,00 евра) о коме није правноснажно одлучено.

Из наведеног разлога, другостепена пресуда је морала бити укинута, уз укидање и одлуке о трошковима поступка јер зависи од исхода спора, и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

На основу члана 415. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић